

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1888. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden måndagen den 16 januari 1888, samt de af kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna Riksdag nyvalde, kallats att samma dag till statsrådet och chefen för justitiedepartementet aflemna sina fullmakter för granskning jemlikt § 32 riksdagsordningen; så och efter det granskningen af de nämnde dag aflemnade fullmakter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal.

Onsdagen den 18 Januari

kl. 11 f. m.

Herr *Reuterswärd* framträdde till talmansbordet och yttrade:

Mine herrar! Det är min mångåriga riksdagsmannaverksamhet, som ålägger mig pligten och skänker mig äran att från denna plats taga ordet för att öppna detta sammanträde. Jag begagnar tillfället att värnadsfullt och hjertligt helsa Första Kammarens ledamöter välkomna till innevarande års lagtima riksdag. Att en mångfald af viktiga frågor komma att under denna riksdag taga kammarens tid och uppmärksamhet i anspråk, lider intet tvifvel, och en bland dem, den handelspolitiska, kommer helt visst att bland dessa frågor intaga främsta rummet. Denna fråga har länge stått på dagordningen och beklagligtvis upprört sinnena i landet, hvarför den ock kräfver en snar och lycklig lösning, om det icke skall heta »för sent». Hvad flertalet af Första Kammarens valmän tänker i detta afseende, torde numera icke vara obekant. De årligen återkommande riksdagsmannavalen gifva allt tydligare tillkänna den allmänna meningen inom landet. Riksdagsmannakallet, som är det högsta och dyrbaraste förtroende, som kan skänkas oss, ställer på oss anspråk icke minst derutinnan, att vi göra det till en pligt att noga tillse landets ställning, dess önskningar och dess behof. Att den fråga, jag nyss antyd, icke kan lösas utan strid, derom vittna föregående riksdagars protokoll; men måtte denna strid blifva så litet bitter som möjligt och måtte den hvälfva sig endast omkring sjelfva sakförhållandet och icke riktas mot person. Mätte vi äfven under stridens hetta aldrig glömma, att det är fäderneslandets intresse, sedt i stort, som vi hafva

att beakta, och att vi följaktligen böra se bort från enskilda sådana. Mätte våra rådslag och våra beslut städse bära vittnesbörd om en ren och oskrymtad fosterlandskärlek.

Må Gud bevara vår ädle älskade konung och hela vårt konungahus! Mätte de starka band, som förena vårt folk med vårt konungahus, blifva en borgen för ett älskadt fäderneslands sjelfständighet, ära och lycka! Med dessa ord tager jag mig friheten förklara detta sammanträde öppnadt.

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han, på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga, anmodat kanslisekreteraren A. L. van der Hagen att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande handlingar:

Till äldste ledamoten i Riksdagens Första Kammare.

Härjemte får jag öfverlemnna berättelse om förloppet vid den i dag verkställda granskning af fullmagter för ledamöter af Riksdagens Första Kammare jemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför mig uppvisat sina fullmagter; och varda berörda fullmagter härmed Eder tillställda, för att vederbörande ledamöter i kammaren tillhandahållas.

Stockholm den 17 Januari 1888.

Nils von Steyern.

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima Riksdagen i Stockholm den 17 januari 1888.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken, herrar ordföranden bland nämnde fullmäktige m. m. greve C. M. C. Lewenhaupt, f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim och hemmansegaren m. m. Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. friherre J. G. N. S. Åkerhielm, statskommissarien m. m. P. Samzelius och bergsbruksidkaren Johan Johansson.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Första Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmagterna i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning

å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter, skulle tillika med fullmagterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem

V. L. Groll.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 16 Januari 1888 inför chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter.

Stockholms stad	Fabriksidkaren <i>Robert Almström.</i>
Stockholms län	Landshöfdingen <i>Wilhelm Stråle.</i>
Östergötlands län	Handlanden <i>Gustaf Adalrik Ekdahl.</i> Bruksegaren <i>John Olof Örvall.</i> Godsegaren <i>Gustaf Andersson</i> i Kolstad.
Jönköpings län	Kammarherren <i>Johan Paul Fredrik Otto von Strokirch.</i>
Gotlands län	f. d. Auditören <i>Carl Suno Engström.</i>
Kristianstads län	Landtbrukaren <i>Nils Andersson</i> i Öllsjögård.
Malmöhus län	Godsegaren <i>Ludvig Paulus Kockum.</i>
Göteborgs och Bohus län	Häradshöfdingen <i>Fredrik Daniel Carlborg.</i> Lektorn <i>Abraham Rundbäck.</i>
Göteborgs stad	Grosshandlaren <i>Johan Newton Sanne.</i> Generaldirektören <i>Pehr Sigfrid Wieselgren.</i>
Elfsborgs län	Fabriksidkaren <i>Isak Wallberg.</i> Fabriksidkaren <i>Per Johan Andersson</i> i Torsbo.
Skaraborgs län	Godsegaren <i>Anders Larsson</i> å Bränninge.
Örebro län	Ryttmästaren <i>Knut Eugène Bohnstedt.</i>
Vestmanlands län	Godsegaren <i>Erik Johan Mallmin</i> å Katrinedal.
Kopparbergs län	Häradshöfdingen <i>Emil Victor Rudolf Leopold Königsfeldt.</i>
Gefleborgs län	Förste Landtmätaren <i>Carl Olof Widmark.</i>
Vesternorrlands län	Hemmansegaren <i>Jonas Martin Sjölund</i> i Skjöle by. Revisionssekreteraren <i>Magnus Wilhelm Huss.</i> Häradshöfdingen <i>Axel Herman Ölander.</i>

Enligt § 2 i ordningsstadgan för Kammaren anställes upprop af Kammarens samtliga ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Herr *Björnstjerna*,
 Friherre af *Ugglas*,
 Hans excellens friherre *Bildt*,
 Herr *Tamm*,
 Grefve *Lagerbjelke*,
 Herr *Abelin*,
 Grefve *Strömfelt*,
 Herr *Ljungqvist*,
 » *Spänberg*,
 » *Wennerberg*,
 » *Smith*,
 Hans excellens *Themptander*,
 Herr *Hedlund*,
 Grefve *Piper*,
 Herr *Carlheim-Gyllensköld*,
 » *Holm*,
 » *Lothigius*,
 Hans excellens grefve *Ehrensvärd*,
 Friherre von *Essen, R. J.*,
 Herr *Wallenius*,
 » *Jönsson*,
 » *Sjöcrona*,
 » *Falk, C. H.*,
 » *Behm*,
 » *Bäckström*,
 » *Claëson*,
 » *Huss*,
 » *Biesert*,
 » *Grenholm*,
 » *Widmark, H. A.*,
 » *Roos*.

Af ofvan upptagne såsom frånvarande antecknade ledamöter hade grefve *Piper* samt herrar *Abelin*, *Wennerberg* och *Huss* anmält förhinder att i dag tillstädeskomma; hvarjemte upplästes följande ingifna läkarebetyg:

Att generaldirektören herr *W. Roos* är t. v. af sjukdom hindrad att infinna sig vid Riksdagens sammanträden, intygar

Stockholm den 13 januari 1888.

P. J. Wising,
 Med. dr och prof.

Härefter blef, på derom gjorda ansökningar ledighet från riksdagsgöromålen beviljad herr *Ljungqvist* under tre veckor, räknadt från denna dag, samt herr *Biesert* till den 8 nästkommande februari.

Herr ordföranden utsåg härefter följande tolf ledamöter att deltaga i den deputation, som enligt § 33 riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af talman och vice talman, nemligen:

Herr *von Strokirch*, såsom deputationens ordförande,

- » *Almström*,
- » *Ekdahl*,
- » *Örvall*,
- » *Engström*,
- » *Andersson, N.*,
- » *Carlborg*,
- » *Rundbäck*,
- » *Sanne*,
- » *Andersson, P. J.*,
- » *Bohnstedt*,
- » *Mallmin*.

Sedan den utsedda deputationen, som härefter afgått till kongl. slottet, efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, herr von Strokirch, att Hans Maj:t Konungen behagat till talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna landshöfdingen, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m., herr greve *Gustaf Lagerbjelke* och till vice talman f. d. statsrådet, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden, herr *Per Jakob von Ehrenheim*, hvilka båda med deputationen anlände till Kammaren.

Herr grefven och talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande helsningsord till Kammaren:

Mine herrar! Då Hans Maj:t Konungen täckts i nåder utse mig att äfven under denna riksdag vara talman i Första Kammaren, anhåller jag att till eder, mine herrar, få frambara en vördnadsfull välkomsthelsning i förening med en uppriktig önskan, att våra blifvande arbeten måtte lända till fäderneslandets sanna bättnad, lika visst som det är dertill vi alle sträfva. Med djup känsla häraf utbeder jag mig att i herrarnes vänskap och förtroende få vara innesluten.

På framställning af herr grefven och talmannen beslöt kammaren att anställa val af sekreterare vid början af morgondagens sammanträde.

På derom af herr grefven och talmannen gjord framställning beslöt kammaren att nästkommande fredag den 20 i denna månad företaga val af dels fyra ledamöter att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarne, dels ock två ledamöter att hafva in-seende öfver Riksdagens kansli.

Herr grefven och talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten måtte anställas nästkommande tisdag den 24 i denna månad.

Detta förslag antogs.

Slutligen tillkännagaf herr grefven och talmannen, att Kongl. Maj:t genom offentliga anslag i nåder bjudit och kallat denna lagtima Riksdags samtliga ledamöter att nästkommande torsdag den 19 innevarande månad kl. 11 f. m. sig infinna i S:t Nikolai eller stadens storkyrka samt, efter förrättad gudstjenst, sig till rikssalen, enligt 34 § riksdagsordningen, begifva, för att der inhemta hvad Kongl. Maj:t hade att Riksdagen meddela.

Kammaren åtskildes kl. 1 e. m.

In fidem

A. L. van der Hagen.

Torsdagen den 19 Januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Herr *Behm* anmälde sin ankomst till Riksdagen.

Herr greffen och talmannen tillkännagaf, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos Kammaren endast en sökande anmält sig; varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos Kammaren under innevarande riksdag.
Stockholm den 16 januari 1888.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna.

Kanslisekreterare.

Härefter företogs val af sekreterare hos Kammaren, och befans, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedd:

Kanslisekreteraren *Adolf Wilhelm von Krusenstjerna* med alla afgifna, eller 27 röster.

Kanslisekreteraren von Krusenstjerna, som nu erhöll företräde, underrättades om kammarens val och öfvertog protokollsföringen.

In fidem

A. L. van der Hagen.

Herrar *Tamm*, *Hugo*, *Jönsson*, *Smith* och greffe *Strömfelt* tillkännagåfvo att de infunnit sig vid riksdagen.

Herr *vice talmannen* yttrade:

Jag tillåter mig hemställa, att vid innevarande riksdag antalet suppleanter från denna kammare inom de ständiga utskotten måtte bestämmas sålunda:

inom Konstitutionsutskottet	6
» Statsutskottet	9
» Bevillningsutskottet	6
» Bankoutskottet	5
och » Lagutskottet	8.

Denna hemställan bifölles.

Herr grefven och talmannen samt Kammarens ledamöter afgingo kl. 10,48 f. m. till storkyrkan, der riksdagspredikan hölls af vice komministern F. A. Lodin. Efter gudstjenstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, der äfven Andra Kammarren infann sig. Hans Maj:t Konungen öppnade Riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, hvarefter hans excellens herr statsministern Themptander uppläste Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit. Herr grefven och talmannen framträdde derpå och yttrade:

Allernådigste Konung! Eders Maj:t!

Första Kammarren anhåller att nu vid riksdagens början få inför Eders Kongl. Maj:t frambara uttrycken af djup vördnad och undersätlig tillgifvenhet.

De lidanden i ekonomiskt afseende, som i våra dagar hemsökt så många länder och ibland dem icke minst vårt fädernesland, skola utan tvifvel blifva ett lika viktigt som omtvistadt föremål för denna Riksdags arbeten. Att finna de rätta anledningarne till dessa svårigheter, samt derefter de bästa botemedlen emot desamma har varit och är fortfarande ett ämne för häftiga meningsbrytningar. Den säkra förhoppning böra vi dock hysa, att i vårt land fosterlandskärlek, upplysning och redbarhet skola blifva de ledande krafterna, och att, med sådana bundsförvandter, fäderneslandets sanna väl skall varda främjadt och betryggadt.

Med dessa tänkesätt och under en upprigtig önskan om lycka och välgång för Konung och Konungabus, anhåller Första Kammarren att i Eders Kongl. Maj:ts nåd och ynnest få vara innesluten.

Sedan Andra Kammarrens herr talman derpå i denna kammares namn framfört dess undersätliga vördnad till Hans Maj:t Konungen, fingo herrar talmän hvardera mottaga ett exemplar af Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof; hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades, och Första Kammarren, enligt beslut, fattadt före aftågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 1,15 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.